

Muistio Perussuomalaiset r.p.:n puolerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1. – 31.12.2022

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puolerahoitusta koskevan tarkastuksen ennen vuotta 2023 rekisteröityihin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin ja naisjärjestöihin sekä lähiyhteisöihin. Eduskuntapuolueiden osalta tarkastus kohdistui ajanjaksoon 1.1. – 31.12.2022.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 52 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2024 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, johtava tilintarkastaja Jari Siirola, ylitarkastaja Hanna Surakka ja johtava tilintarkastaja Minna Tyrväinen. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 4.4.2023. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin Helsingissä 5.9.2023. Tarkastukseen osallistui Perussuomalaiset r.p.:stä talouspäällikkö Juha Koski.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle omat tilinpäätöstietonsa: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjen ja naisjärjestön sekä lähiyhteisöjen tilinpäätöstiedot.

Perussuomalaiset r.p. on toimittanut vuodelta 2022 puolueen ja puoluetukipäätöksessä tarkoitettujen yhdistysten tilinpäätöstiedot puolerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Perussuomalaiset r.p.:n tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2022 sisältyy puoluelain 9 c §:n edellyttämä lausuma.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puolerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että puolueen tilinpäätöksessä käytetyt tuloslaskelma- ja tasekaavat eivät olleet kaikilta osin asetuksen mukaiset (Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista 1753/2015). Puolueen tulee korjata toimintatapaa näiltä osin ja

laatia tilinpäätös säännösten mukaisia kaavoja käyttäen. Lisäksi suositellaan tarkistamaan kirjausmenettelyt käyttämättömän valtionavustuksen osalta.

Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt muuta olennaista raportoitavaa puolueen kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan Valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Perussuomalaiset r.p. ei ollut tehnyt vuodelta 2022 ajantasaisia ilmoituksia. Tarkastuksessa ei todettu tukia, joita olisi tullut ilmoittaa.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen käyttöä ja siirtämistä koskevat menettelyt

Perussuomalaiset r.p. on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamassaan vuoden 2022 valtionavustustilityksessään puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä ja siirtämisestä.

Puolue on vuoden 2022 tilityksensä mukaan käyttänyt vuoden 2022 puoluetuestaan (6 948 825,00 euroa) ja edelliseltä vuodelta siirtyneestä puoluetuestaan yhteensä 5 445 118,53 euroa itse. Puolue on tilityksensä mukaan siirtänyt puoluetukea piirijärjestöille 1 002 496,48 euroa (14,4 %), naisjärjestölle 14 130,71 euroa (0,2 %) sekä Perussuomalainen Nuoriso ry:lle 270 000,00 euroa.

Tarkastuksessa ei voitu varmistua puolueen valtionavustustilityksessään ilmoittamansa puoluetuen käyttämättömän ja seuraavalle vuodelle siirretyn määrän oikeellisuudesta. Puolueen tulee toimittaa viimeistään vuoden 2024 valvonnassa tarkastusvirastolle selvitys valtionavustuksen käytön seurannasta sekä valtionavustustilityksen dokumentoinnista, jotta tarkastuksessa voidaan jatkossa luotettavasti todeta valtionavustustilitysten sisältävän oikeat ja riittävät tiedot.

Puolue on tehnyt vuoden 2022 puoluetuen siirtämisestä valtionavustuslain 7 §:n mukaisesti sopimukset piirijärjestöjensä, naisjärjestönsä sekä Perussuomalainen Nuoriso ry:n kanssa.

Tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota puolueen menettelytapaan, jossa puolue on tehnyt piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä valtionavustustilitykset. Puolueen tulee varmistaa, että sen toiminnassa toteutuu, mitä puoluelain 9 a §:ssä ja 9 d §:ssä todetaan valtionavustustilityksestä ja sen toimittamisesta.

Valtioneuvoston päätöksen puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille (puoluetukipäätös) 2022 mukaan puolueen on käytettävä saamastaan avustuksesta 5 prosenttia puolueen piirijärjestöjen toimintaan ja vastaava 5 prosenttia puolueen naisten poliittiseen toimintaan. Perussuomalaiset r.p. oli kirjanpitoonsa sekä antamiensa selvitysten mukaan käyttänyt yhteensä 347 441,28 euroa eli 5 prosenttia valtionavustuksesta naisten poliittiseen toimintaan siten, että kyseiseen summaan sisältyy:

- naisjärjestölle siirretty valtionavustus,
- puolueen piirijärjestöille siirrettyä valtionavustusta tarkoitettuna naisten poliittiseen toimintaan suunnattavaksi puolueen piirijärjestöille antaman ohjeen mukaisesti sekä
- PS Naiset -lehden kuluja.

Tarkastuksessa todettiin, että valtionavustuksella katettuihin PS Naiset -lehden kuluihin sisältyi 99 euron suuruinen, henkilökohtaiseksi kuluksi katsottava meno. Se ei täytä valtionavustuksen käytölle valtionavustuspäätöksessä asetettuja kriteereitä. Puoluetta suositellaan vapaaehtoisesti palauttamaan ehtojen vastaisesti käytetty osuus valtionavustuksesta. Kyseisen 99 euron suuruisen kulun osalta naisten poliittiseen toimintaan tarkoitettu 5 % ei täyty.

Puolueen tulee PS Naiset -lehden toimintatapaa jatkettaessa kiinnittää huomiota siihen, että lehden sisällön pääpaino säilyy naisten poliittisessa toiminnassa. Puolue saa käyttää naisten toimintaan tarkoitettua valtionavustuksen myös muulla tavoin kuin ohjaamalla sen suoraan puolueen naisjärjestölle. Sen täytyy kuitenkin varmistaa, että naisten toimintaan tarkoitettu valtionavustus käytetään ehtojen mukaiseen toimintaan ja dokumentoidaan yksityiskohtaisesti, jotta käytön voidaan jälkikäteen todentaa täyttävän valtionavustuksen naisten toimintaan ohjattavalle osuudelle asetetut kriteerit.

Tarkastuksen aikana Perussuomalaiset r.p. palautti Valtioneuvoston kanslialle 15 000 euron määrästä puoluetukea Perussuomalaisten Etelä-Pohjanmaan piiri ry:n puolesta, perustuen vuonna 2022 tehtyyn tarkastukseen, jossa todettiin, että puoluetukea oli siirretty vaalitukena suoraan ehdokkaille tai heidän tukiryhmilleen tai -yhdistyksilleen.

Tarkastuksessa ei tullut esiin muuta raportoitavaa.

Hanna Surakka
Ylitarkastaja

JAKELU Perussuomalaiset r.p.